

14 15.
DISSERTATIO ANATOMICO-MEDICA
INAUGVRALIS,
DE
GLANDVLIS IN GENERE, ET SPECIATIM
DE THYMO

QVAM
POTENTISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
D O M I N O

G E O R G I O II.

M. BRIT. FRANC. ET HIBERN. REGE
DEFENSORE FIDEI
DVCE BRVNSVICENSI ET LVNEBURG.
S. R. I. ARCHITHESAVRARIO ET ELECTORE
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

GRATIOSI ORDINIS MEDICI CONSENSV
P R A E S I D E

A L B E R T O H A L L E R

PHIL. ET MED. D.
P. P. O. CONSILIARIO AVLICO,
ARCHIATRO REGIO SOCC. REGG.
ANGL. ET SVEC. SOD.
SVPR. SENAT. REIPVBL. BERNENS. DVCENTVMVIRO

PRO
HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
D O C T O R I S

RITE OBTINENDIS
DIE XXIV. OCTOBR. A. R. S. MDCCXLVI.
H. L. Q. C.

DEFENDET
A V C T O R
A V G V S T V S L V D O V I C V S D E H V G O.

G O T T I N G A E
TYPIS ABRAM VANDENHOECK, ACAD. TYPOGR.

DISSERTATIO ANATOMICO-MEDICA
 IN AVGVRAIS
 DE
 GLANDVLA IN OMBRE ET SPECIATIM
 DE THYMO
 AVAM
 POTENTISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
 D O M I N O
 G E O R G I O II
 M BRIT FRANC ET HIBERN REGE
 DEFENSORE FIDELI
 DVCE BRVNSVICENSI ET LVBEBVRO
 S R I ARCHITHESSAVARIO ET ELECTORE
 RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
 GRATIOSI ORDINIS MEDICI CONSENSV
 A R A S I D E
 A L B E R T O H A L L E R I
 PHIL ET MED P
 T P O CONSULTARE ANLICO
 ARCHITR O RECTO SOCIO REGIO
 ANGL ET BRIT SOC
 VICE SENAT BRVNSVICENSIS VICECHAVARIO
 PRO
 HONORIBVS AC PRIVILEGIIS
 D O C T O R I S
 RITE OBTINENDIS
 DIE XXIV OCTOBRI ANNO R MDCCCLXX
 H I L D E
 A V G V S T V S L V D O V I C V S DE H V C O
 C O T T I N G E
 TYRIS ABRAM VANDENBORCK ACAD TYROG

V I R O

ILLVSTRISSIMO ATQVE EXCELLENTISSIMO

DOMINO

D O M I N O

GERLACO ADOLPHO

L.B. DE MVNCHHAVSEN

DYNASTAE IN STRAVSFVRTH

RELIQVA

AVGVSTISSIMI ATQVE POTENTISSIMI

MAGNAE BRITANNIAE REGIS

ELECTORIS BRVNSVIC. AC LVNEBVRGENS.

STATVS MINISTRO

SVMMO PER DVCATVM CELLENSEM

ADVOCATO

LITERARVM STATORI MAXIMO

DOMINO SVO LONGE GRATIOSISSIMO

PATRONO OMNI PIETATIS CVLTV

PROSEQVENDO

INTER
ARDENTISSIMA PRO TANTI MAECENATIS
LONGAeva INCOLVMITATE

VOTA
IN GRATI ANIMI TESTIMONIVM
HOC LEVIDENSE OPVSCVLVM

D. D. D.

RELIGVA
AVGVSTISSIMI ATOVE POTENTISSIMI
MAGNAE BRITANNIAE REGIS
ELECTORIS BRVNSVIC AC LVAEBVRGENSIS
STATVS MINISTRO
SVMMO PER DVCAVM CELLESEM
ADVOCATO
LITERARVM STATORI MAXIMO
DOMINO SVOLONGE GRATISSIMO
CLIENS DEVOTISSIMVS
PATRONO OMNI PIETATIS CVLTV
AVGVSTVS LVDOVICVS DE HVGO.

A. & Ω.

I.

Glandula est convolutio arteriosorum ramorum & venosorum, in quibus liquor diversus a sanguine secedit in canales proprios, vasis continuos plerumque.

II.

Definitio haec glandulae fere omnes eius species complectitur. Arduam esse rem perfectam dare Principes in arte viri fatentur. Sic BOERHAAVIUS (*a*) glandularum facies adeo diversas esse ait, ut nulla definitio condi possit, quae omnem earum varietatem indicet. Hinc quoque videmus gravissimos Auctores, qui de fabrica & structura glandularum integros libros

te-

a) In praelectionibus ad institutiones medicas, ex editione Praeceptoris ad cineres vene-

randi Illustr. Consilarii Aulici HALLERI T. II.

A

texuerunt, rem intactam reliquisse. In **NVCKII** opp. frustra quaerimus descriptionem omnibus numeris absolutam; sic in **WHARTONO**, atque aliis plurimis, & novissimus scriptor **LIEVTAVD**, Anatomicus Aquis sextiis degens, impossibile esse statuit, definitionem omnium totius corporis humani glandularum dare (*b*). Solum tamen habitus externi rationem habendam esse non crediderim. Antiquos quidem scriptores qui ea definitione usi sunt, non vitupero; qui eorum potius prudentiam & sinceritatem merito veneror; sed assentire ipsis nequeo, dum ad solum habitum externum confugiunt, glandulamque eam corporis humani partem ajunt, quae nec os, nec viscus, nec adeps sit, nec musculus, nec vena &c. sed habitu se ab omni alia parte corporis humani distinguat. Rarae enim utique & pingues sunt, neque de carniū genere, quales in reliquo corpore reperiuntur, neque aliud quid earum in corpore simile est, sed friabiles sunt, & venas multas habent, **HIPPOCRATES** (*c*). Fuerunt quidem nostris temporibus Celeberrimi viri, qui opinionem veterum renovatam in scenam prodixerunt;

b) Essaias Anatomiques p. 539.

c) Init. libr. de glandul.

unt; infitias tamen ire non possumus nobis PEYERI (*d*), HELVETII (*e*), & aliorum sententiam magis placere, qui per glandulas intelligunt organa animalium secretioni destinata.

III.

Organorum horum secretiorum, praeunte Illustri HALLERO, quatuor constituimus classes. Prima simplicissimas MALPIGHII continet. Secunda eas, quae ex primae Classis glandulis componuntur. Conglobatas tertia, quae lymphaticae sunt. Quarta conglomeratas, quae extra omne dubium simplices sunt vasorum textus.

IV.

Haec glandularum divisio, me quidem iudice, optima est. Ab aliis aliter dividuntur. Sic e. g. Cl. LIEVTAUD (*f*) tres adesse vult glandularum species. Primam vocat secretoriam, & huc refert parotides, maxillares, sublinguales, lacrymales, pancreas &c. secundam dicit esse *lymphaticam*. Sunt eae quae nobis Conglobatae audiunt. Tertiam vocat anomalam, ut

d) Parerg. Anat. p. 82.
e) Oeconom. animal.

f) l. c. p. 5.

ut pituitariam, thyroideam, thymum, bronchiales, renes succenturiatos, &c. Sed hae classes sufficere non videntur.

V.

Primam classẽ pulcre, uti solet, descripsit magnus BOERHAAVIUS (g) MALPIGHIVM secutus, secundum quem glandulam huius primae classis eam vocat partem, quae propriae membranae simplicis apparatus involucrum format cavum, intra quod singularis humor secretus, contentus, fatus, mutatus per emissarium denique excernitur.

VI.

De his plurimi conveniunt Auctores, & RVYSCHIVS (h) ipse amico BOERHAAVIO fere non contradicit, licet cryptam vocare malit. Dubitari de iis non potest, earumque Theoria firmiori forsã nititur fundamento, quam illa RVYSCHIANA de papillis nerveis. Inveniuntur hae glandulae per omnem fere corporis totius ambitum (i), ut in palpebris oculorum, naso, membrana mucosa, palato mobili, tonsillis, radice linguae, faucibus, stomacho, ventriculo, intesti-

g) in Epistol. ad RVYSCH.

i) negat RVYSCHIVS.

h) Responf. ad BOERH.

testinis, aspera arteria, bronchiis, auribus, &c. (k) quibus addi possunt, tum glandulae intestini recti (l), & forte, subiungi glandulae PACCHIONIANAE durae matris. Vocari possunt spuriae, cryptae, miliares, simplices.

VII.

Secundae Classis glandulas dicimus illas, quae modo descriptis proximae sunt. Compositae nempe sunt ex prioribus, ita ut ex paucis illarum, certa lege unitis, nasci videantur. Primae Classis glandulae nimirum emissaria sua in unum communem canalem coniungunt, qui deinde humores, in Organis, singulis secretos recipit, & rursus, ubi natura eorum usum postulabat, demittit. In toto igitur glandularum apparatu natura a simplici, solitaria glandula, eaque minima progreditur ad compositionem aerum, quae magis sunt compositae.

VIII.

Tertia Classis glandulas complectitur, quae ab omnibus vocantur conglobatae (m). Eo nomine

k) BOERH. I. c.
l) SCHREIBER in vita RVVYSCH.
m) SCHELHAMMERVS quidem

ap. Celeberr. HEISTER. in Compend. Anat. citatus, divisionem glandularum in conglobatas & con-

mine insigniuntur illae, quae vasa lymphatica & recipiunt & edunt. Naturam earum extricavit Cl. NVCKIVS (*n*), qui muscosas appellandas esse censet, uti conglomeratis valculosarum nomen imponi posse arbitratur. A MALPIGHIO differt, uti ipse indicat, dum virum hunc structuram conglobatarum curiose quidem proposuisse dicit, observationes eius tamen a suis toto coelo differre. (*o*) Inveniuntur hinc inde locatae in mesenterio (*p*) ad axillas, inguina &c.

IX.

Ad quartam classem referimus conglomeratas, quae secundum RVYSCHIVM nihil sunt aliud quam vasorum textus absque folliculis, nullo modo ad secundam classem referendi.

X.

MALPIGHIVS in opp. posthumis simplicifimarum glandularum secundae classis annumerandas esse putat, & defensorem nactus est ingeniosissimum, Magnum BOERHAAVIVM, qui in epistola ad RVYSCHIVM hanc sententiam
ma-

conglomeratas propter significatum verborum, quem eundem esse putat rejicit. An recte, aliis dijudicandum relinquo.

n) in Adenogr. curios. p. 27. seqq.

o) p. 4.

p) EVSTACH. T. X. XI.

maximis viribus firmiorem reddere allaboravit. Pulcra sunt, quae in medium profert argumenta, & Tanto Viro omnino digna. RVYSCHIVS vero utrumque adversarium experiendo superasse videtur.

XI.

Examinauimus igitur paucas eas quas supra (§. III.) constituimus Classes. Nunc accingamus nos descriptioni fabricae cuiusvis classis.

XII.

Simplicissimae glandulae fabrica haud adeo intricata est, & jam diximus, RVYSCHIVM non multum obloqui BOERHAAVIO, licet ad glandulas referri non debere putet. (g) ob eam rationem, quia nulla glandula sola membrana cava perficitur, sed praecipue ex vasis, nam aliter forent mera modo receptacula, & excipula, uti cisternae. Videntur tamen omnino ad glandulas referri debere; vidit ipsos folliculos MALPIGHIUS; fit ibi secretio humoris peculiaris, & licet fabrica ab aliis glandulis paulum differant, ratio tamen nulla apparet, cur
ex

g) Non ideo volo, ne ponantur inter glandulas, sed ut vocentur in posterum cryptae

&c. Resp. ad BOERH. Puto quod hae partes non debeant appellari glandulae &c. Id. l. c.

harum numero eximi debeant. Natura a simplici incipit (§. VII.) & paulatim secundum varios usus maiori apparatu utitur. Alia argumenta vide apud Ill. HALLERVM, (r) ex quibus unum hic liceat adducere, nempe vasa, quae membrana folliculi ordinat, rete eorum, imo & eductos intra folliculum cylindros, ipsa experimenta RVYSCHIANA demonstrant, ubi eodem modo & in intestina, & in glandulas Peyerianas liquor decolor effunditur, remanente in arteriis minio, & sola perfluente cera liquidissima (s); fabrica igitur est simplicissima, fiunt nempe ex membrana instructa vasis plerisque quae producta in cavum folliculum hiant in eam caveam, atque ibi liquorem suum deponunt. De sphinctere in ostio glandulae, in sensus non occurrente, nihil addo.

XIII.

Secundae classis fabrica magis composita est. Eius descriptionem adiecta icone, dedit rursus summus vir BOERHAAVIUS, atque ex hac apparet, omnino ex plurimis folliculis eam constare. RVYSCHIVS pro certo quidem habet, neminem

7) l. c. p. 421.

s) RVYSCH. Advers. Anatom.

II. n. 3. p. 7. Epistol. XI. p. 9.

minem illas glandulas demonstrare posse, omnibusque Anatomicis id impossibile esse, licet oculatissimi sint, seque ipsum, qui corpora humana ultra sexaginta annos lustraverit, ne unam quidem invenire potuisse. Tanti certe anatomici effata haud parvi sunt momenti; demonstrari tamen possunt ex MALPIGHIO (f), TERRANEIO (u), MEIBOMIO (v), aliisque, quos adducit Ill. HALLERVS.

XIV.

Tertia Classis Anatomicis magis cognita est, & facilius examinari potest, quam duae priores. MALPIGHIVS hic iterum folliculos adesse vult. NVCKIVS, uti supra diximus, eos negat, additis iconibus (x). RVYSCHIVS post illum, usus felicissimis suis injectionibus, tandem veram fabricam exposuit, in qua patet folliculos nullos adesse, sed glandulas totas constare ex meris vasis, miro modo inter se cohaerentibus, & membrana quadam communi circumdatis; cum vero praeter haec apud Celeberrimum Virum reli-

v) in posthum. p. 126. Tab. XVI. f. 10.
u) de urethr. glandul. c. II. fig. 1.

v) Epistol. de vas. palpebrar. novis.

x) Fig. IX. X.

B

reliqua non inveniuntur, quae ad conglobatarum structuram pertinent, paulo accuratius adhuc examinanda erit.

XV.

Membranas habent duas, quarum alia externa, alia interna. Externa tenuior totam glandulam includit (y), & firmiter adhaeret, ut non nisi aquae ebullientis ope separari possit, (z) fibrisque constat circularibus. Sunt qui ab expansa peritonaei portione originem trahere putant, quod vero **NUCKIO** verosimile non videtur (a). Et merito, ex eo quippe fundamento, quia in variis corporis nostri partibus conspicuae sunt glandulae conglobatae, ubi peritonaeum non adest, v. g. axillis, cervice, & terminis faciei cum cervice. Non video igitur quid obstet, cum **Auctore** hoc & **BOERHAAVIO** (b) credere, membranam hanc

esse

y) **NUCKIUS** p. 27.

z) **BOERH.** praelect. T. II. p.

391.

a) Nec aliis. Abdominis glandulae exteriorem membranam peritonaeo debent; Thoracis pleurae; quae vero circa articulos, collum, aliaeque se fiunt membra, a productis vici-

narum partium staminibus, diversimode sibi invicem contextis membranam efformantibus deducunt, foraminulis pro vasculorum in- & egressu perforatam plurimis. **MYLIUS** in *Diff. de glandulis* L. B. 1598.

b) Institut. nro 242.

esse texturam vasculorum minimorum latera-
 lium tam egredientium, quam ingredientium
 (c). Interior membrana crassior & compa-
 ctior est priori; separatur ab illa interposita pin-
 guedine (d). Ambit glandulae substantiam im-
 mediate. Fibras habet longitudinales (e) vel
 potius irregulares. In statu sano colorem ha-
 bent hae membranae albicantem; sunt aequa-
 les & laeves; ab humoribus vero intus stag-
 nantibus, vel induratis, coagulatisve, fiunt in-
 aequales, ut in cancro, & in iis qui Tabaci
 suctione delectantur; in quibus nigras fieri di-
 cunt (f).

XVI.

Vasa habent arteriosa, venosa, nervosa,
 lymphatica.

XVII.

e) Contradicit MYLIVS l. c.
 dicens membranam hanc esse
 velamen fibroso-tendineum,
 tenerrimis vinctum arterioli-
 glandularum intimam intracti-
 bus substantiam, derivatis a ra-
 musculis, nutritionum succum in
 minutissimas glandulas ubivis
 disseminatas, pro ipsius velami-
 nis incremento adferentibus. Fi-
 guram addidit, quae prima est.

d) BOERHAAV. l. c.

e) Tendinem vocat MYLIVS,
 Figura exprimit V, & hinc, or-
 ganum musculare sui generis
 glandulam omnem vocandam
 esse putat §. V. quo jure, videat
 ipse. Concedi forte posset ali-
 quo modo per analogiam. Vid.
 Ill. HALLER. in not. ad Praelect.
 BOERH. T. II. p. 392.

f) NYCKIVS p. 30.

B 2

XVII.

Vasorum arteriosorum tanta in his glandulis est sylva, ut ex illis fere solum constare videantur. Patet per iniectiones summorum virorum RVYSCHII & B. S. ALBINI, Praeceptoris multis nominibus laudandi, uti in praelectionibus Physiologicis, cum multis aliis praeparatis, quae jam olim ipsius RVYSCHII (g) laudem merebantur, auditoribus suis monstrare & explicare consuevit, & me vidisse memini. Distributionem depinxerunt NVCKIVS (h) & RVYSCHIVS, (i) & patet quidem ex icone RVYSCHIANA, mera hic tantum vasa sanguinea cum acinis, adesse qui secundum eum adhuc indagandi essent. Putabat tamen ultimos fines vasorum esse, non vero folliculos. In tenebris hisce lucem affudit industria maximi ALBINI, qui Auditoribus suis, uti modo diximus, ope praeparatorum & felicissimae iniectionis, nullum dubium amplius reliquit de vera structura; acinos quippe veros non adesse, & si quidam inveniantur, hoc minus felici iniectioni materiae ceraceae tribui debere, acinosque tanquam glomeres vasorum haud impleto-

g) in Resp. ad ВОЕРН.
h) Adenogr. T. XVIII.

i) In Icone Cantiana Epistolae ad ВОЕРН. adnexa.

pletorum considerandos esse. Dubium igitur de his, post Tanti viri experimenta superesse non puto (k).

XVIII.

Venarum similis est decursus, uti MYLIUS annotavit (l). Hinc non est quod de iis dicamus.

XIX.

Nervi hic dicuntur maiori numero adesse, quam in ulla alia corporis nostri parte. Sententiam hanc fovent MYLIUS (m) ac BOERHAAVIUS (n). Prior putat nervos in glandulis insigniore propagine detegi, quam alibi in microcosmo, radices suas quaquaversum per glandulae corpus dispergere, a plexibus sibi proximis vel truncis emissas. Alter similiter dicit conglobatas glandulas nervos accipere plurimos, ac majores quidem quam ulla alia pars tantillae molis, & sic per glandulas se diffundere, ut haec paene ex nervis constare videantur. Mammam inde putat, si ulcere quodam tententur, tam facile

k) Dudum in eadem opinione summus Vir fuit, uti ex ore ejus hausit Ill. HALLERVS.

l) §. 7.

m) §. 7.

n) Inslit. §. 242. nro 4. Praelect. T. II. p. 395.

facile in cancris degenerare. Inficias quidem non ibo, partes nervosas, dum vulnerantur, vel dum ulcus ibi fit, facile ortui cancri occasionem praebere; an vero ideo fit in glandulis? Vir summus dicit nullam partem corporis nostri, habita ratione magnitudinis suae, tot nervos accipere; verum ea observatio minime per experimenta confirmatur. MYLIVM tantum inter multos invenio scriptores, qui hanc sententiam tuerentur quidem, sed veritatem non ostendit. RVYSCHIVS simpliciter dicit, has glandulas nervos habere, copiam non addit. Nonne igitur id mutationis, quod in partibus glandulosis reperimus in statu morbofo, potius copiae vasorum, horum variae distributioni per partes, stagnationi, corruptioni peculiari, tribuere possumus? Sane arrident haec magis, quia cum fabrica partis conveniunt, & non tantum rationibus nituntur. Praeter ea notum est, similia mala reperiri, ubi glandulae desunt (c).

XX.

Vasa lymphatica tam pulcre descripta exstant apud NVCKERVM, ut ad ipsum B. L. relegare

o) Exempla collegit Ill. HALLERVS ex HILDANO & TVLPIO.

gare possimus. (Liceat iis, quae hic dicta sunt, addere, fere omnia vasa lymphatica) glandulas conglobatas salutare, hinc persuaderi magnum Virum I. B. MORGAGNUM (p), glandulas istas, lymphae motum iuvare, idque confirmari per lymphatica, quae ab inferioribus partibus, ad thoracici ductus initium pergunt, ea enim plura in homine, quam in brutis, conglobatas glandulas subire, eiusque discriminis hanc manifestam causam esse, quod in hominibus ob erectum corporis positum, multo per ea vasa difficilior sit, quam in brutis, circulatio, & ideo plures glandulae, & brevioribus intervallis dispositae requirantur.

XXXI.

Progredimur ad ultimam Classem glandularum, quas conglomeratas appellare consueverunt Anatomici. Earum fabrica ex iis, quae de conglobatis diximus, iam aliquo modo potest intelligi. Constant ex vasorum glomerulis, & forsan ex plurimis glandulis conglobatis, quae membrana communi includuntur, & inter se per vasa communia coniunguntur. Sunt quae ductus

p) Adversar. II. p. 88.

ductus excretorios habent (q), & qui illis carent (r). BOERHAAVIUS hic rursus folliculos admittit, & fere omnium in C. H. viscerum eam structuram esse contendit. Sic hepatis conformationem cum parotide comparat, illudque vocat congeriem acinorum, & ductuum excretorios ab acinis ortorum, quorum coniunctione fiat ductus hepaticus. Haec, si ita se haberent, tota doctrina de conglobatis, ficulneis tantum niteretur argumentis.

XXII.

Videamus paucis argumenta a summis viris in medium prolata.

XXIII.

MALPIGHIVS putat, arterias sanguiferas sanguinem ad glandulas deferre, & in ipso introitu deponere membranam exteriorem, tenuiores fieri, in ramos innumerabiles dividi, donec exilissimi, iique ultimi rami, in membranam explicentur tenuem, quae folliculum formet, ea lege, ut arteriolae in ea membrana humorem deponant, & ibi secretioni aptent. Haec de arteriis.

q) Vt Pancreas, Parotis, mammae, sublinguales, lacrymalis &c.

r) Thymi, thyreoidea, &c.

riis. De venis maximi viri theoria haec est: Expansioni arteriosae respondet venosa, sanguis superfluus remeat in venas maiores, & ad cor secundum circuitus leges redit; in eo vero loco reticuli arteriosi, ubi arteriolae finis abiturus in venae initium, tertium oritur vas arteriosum, est exilius arteriola, recipiens subtilissimum partem humoris, qui ex arteria in venam transfuit, & hoc vas ultimum membranam folliculi glandulosi perforat, humorem in cavum commune eructat, quod repletur, dum ab omni fere puncto sic subtilissimum liquidum depluit. Humor iste collectus stagnat, fovetur, perficitur, & tandem per emissarium, cuilibet acino glanduloso commune, emittitur. Adunatio emissariorum tali modo progreditur, ut denique in unum emunctorium commune, extra glandulae corpus, vel visceris, ad usus, quibus sapiens CREATOR destinavit, liquor secretus deponatur.

XXIV.

RVYSCHII sententia brevibus haec est. In glandulis conglomeratis arteriae, postquam ingressae sunt in corpus glandulae, diversimode hic distribuuntur, deinde vascula minima ex arteriis

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
C

teriis orta, humores, quos ex iis acceperunt, non infundunt in cavos folliculos, sed recto itinere, per anastomosin se in canalem maiorem immittunt, nullo intercedente folliculo.

XXV.

Hae adeo diversae sententiae, in diversas partes traxerunt principes in arte salutari VIROS. BOERHAVIUS, maximo qui pollebat ingenii acumine, doctrinam MALPIGHII, sagacissimi viri, & anatomici perindustrii, defendit peculiari epistola, saepius a nobis laudata, ad FREDERICVM RVYSCHIVM, adeo erudite, ut bonus hic senex coactus fuerit fateri, se scriptum illustris adversarii legendo, quaedam didicisse, & hinc ipsi gratias agere debere. Interim tamen summus Vir, cuius candorem & sinceritatem laudibus fati non extolli posse, verus eius Amicus, Cl. SCHULTENS (s) vere pronunciavit, in vitae suae, heu nimis brevis! postremis annis, RVYSCHII experimentis magis tribuit, quam antea in eruditissima defensione fecerat.

XXVI.

Praeter summum BOERHAVIVM, MALPIGHII sententiam sequuntur: 1.) LANCISIUS, archiater

s) in Oratione de vita & obitu HERM. BOERHAAVE.

chiater & cubicularius pontificius, qui omnem secretionem folliculi ope fieri statuit (t). 2.) Excellentissimus MORGAGNVS (u) 3.) NANNIVS (v), 4.) MORGAN (w), qui putat non sufficere solam filtrationem ex arteriolis, neque explicari posse secretionem absque coctione & mora. Illustris vero BERGERVS, in absolutissimo, quem condidit de natura humana libro, RVYSCHII doctrinam amplexus est, & MALPIGHIO fere primus inter eos qui systemata scripserunt, contradixit (x). Praeter hunc, eandem, uti supra diximus, fovet opinionem Ill. ALBINVS. Horum virorum auctoritas paene sufficeret, placet tamen inter multos alios excitare

t) in Dissertat.

u) Illud permirum est, cum nihil aliud MALPIGHIVS in tota hac epistola agat, nisi ut ostendat, praeter vasa sanguifera, & glandularum excretoria, membranorum folliculorum omnino ad structuram glandularum requiri, utrique illi vasorum generi interiectum; te tamen & VERHEYENVM hanc eius sententiam tam perspicue propositam, & tam sedulo inculcatam

minime esse affecutus. Ratio autem requirit, ut quod tanto anatomico, quantus quidem MALPIGHIVS fuit, in tot perlustratis ab ipso glandulis sensus ostendit, id ut superfluum sine acri, indubio, longoque examine reiiciatur. *Advers. Anat.* II. p. 92.

v) in Commentar. Acad. Bononiens.

w) *Mechan.* pr. 156.

x) p. 115. seqq. edit. 1702.

citare CL. ZELLERVM (*y*), HELVETIVM (*z*),
CHEYNEVM (*a*), LISTERVM (*b*), BOSCHET-
TVM (*c*), BURCHARTIVM (*d*), MORLANDVM
(*e*), KEILIVM (*f*), PITCARNIVM (*g*), LOS-
SIVM (*h*).

XXVII.

Si fatendum quod res est, non pauca pro
MALPIGHIO militant. Dantur omnino glandu-
lae simplices, & de genere compositarum. Prae-
ferim autem, ea MALPIGHIANAE theoriae robor
addere videntur argumenta, quibus nixus est
in sua ad Ruyfchium epistola, BOERHAAVIUS,
de statu partium morbofo, & observatio, quam
citat, LITTRIANA (*i*), de hepate humano, eo-
que sano, in quo glandulae alias prae tenuitate
invisibiles, ita conspectui industrii Anatomici se
praebuerunt, ut absque oculo armato videre
potuerit, ad singulos acinos, hic tam visibiles,
& tam egregie distinguendos, ramulum ve-

nae

y) de Vasis lymphat.

z) in oecon. animal.

a) Theory.

b) de humoribus.

c) de Saliva.

d) de Secretionibus.

e) Philosophical Trans-
actions.

f) de Secretione animali.

g) de Secretione per minima.

h) de Glandulis.

i) exstat in Acad. reg. scient.

ao. 1704.

nae portarum, venae cavae, & pori hepatici pertigisse. Taceo de aliis argumentis.

XXVIII.

Sed his omnibus experimentis nova, & peculiari, quam callebat arte, plura opposuit RVYSCHIVS, & hinc potius mille propriis, & semper eodem modo se habentibus observatis credit, quam uni observationi Littrianae. Ope artis suae vidit, materiam ceraceam circulationis iter facere, per venas redire, & in ductus excretorios penetrare. Nulli ergo intermedii folliculi adsunt, sed mera vasa, idque quod folliculo simile, fines arteriarum sunt, in glomeres conjuncti, ubi nullum cavum se sensibus sistit. Praeterea res certissima est, RVYSCHIVM vi usum non fuisse, dum iniectiones suas peragebat, sed blande & suaviter, propria sibi *εργασίῳ*, vasa ita replevisse, ut in vita replebantur, nec inflammationem fecisse, nisi ubi consulto inflammationem imitare voluit, quo in casu artificiosam, uti dicit, inflammationem excitavit. Addere tam firmis argumentis potuisset, uti recte monet Illustris HALLERVS, folli-

folliculos non compressos fuisse, quia materia ceracea ad ductum excretorium usque penetravit, quod impossibile foret, si intermedius quidam adesset folliculus (*k*).

XXIX.

Secretio quoque absque interpositis glandulis fieri potest, uti docet villosa fabrica intestinorum, cuius rei tam pulcræ exstant icones artificiosissimi & acutissimi Viri, Clarissimi LIBERKVENII; docent humores oculi, in quibus ars summi ALBINI vasa demonstrare potuit, non vero glandulas, quæ hos humores secernerent. Hinc illis suffragari non possumus, qui dicunt, ubi secretio, ibi glandula; sed multis in locis, secretionem a poris & meatibus vasorum pendere, persuasum habemus, quod pluribus urgent illustres viri, BERGERVS (*l*) & HEISTERVS (*m*).

XXX.

Concludimus igitur cum Ill. HALLERO, glandulas conglomeratas solo contextu vasorum fieri,

k) in Commentar. BOER-
HAAV. T. III. p. 471.

l) de natur. hum. p. 119.

m) in Adenogr. §. 364. edit.

1736. Paulo post adhuc alios
citatur, qui negaverint omnem se-
cretionem ope glandularum fie-
ri, sunt hi SCHELHAMMERVS &

fieri, & quidem ita, ut vas arteriosum, sive rubrum id sanguinem adhuc vehat, sive liquorem alium a sanguine rubro, liquorem crassio rem venae tradat, & ab arteria, antequam ea reflectatur, ramus quidam tenuior oriatur, in quem liquor aliquis subtilior transeat, & ramum hunc, cum iis, quae ipsi in glandulis similes sunt, confluere, sicque ductum excretorium facere.

XXXI.

De secretionibus porro multa dicere, vetat instituti nostri ratio, impediuntque arcti, quo circumscribimur huius dissertationis limites. Hinc ad alteram huius tractationis transgredimur partem, ubi describenda & examinanda se nobis offert glandula conglomerata, quae peculiare aliquid habet, quod illam fere ab omnibus aliis corporis humani glandulis sejungit.

XXXII.

Glandula de qua mihi sermo erit, Thy mus est, ob suam magnitudinem, situm, miram naturam, nondum satis cognitam, neque

MERY. Prior in Analect. Anat. reg. scientiar.
 Diss. III. Alter in Hist. Acad.

neque adeo facile extricandam, omnino digna, ut seorsim quid de ea dicatur, secundum peculiare, observationes ex cadaveribus humanis desumtas.

XXXIII.

Reperitur in Thoracis superiore parte, idemque pone musculos sterno insertos, ad superiora ascendit, sic ut partim in thorace, partim extra eum in imo collo ponatur. Circumdatur fabrica cellulosa mediastini anterioris (n), cuius ope cum pericardio leviter coniungitur. Incumbit trunco Aortae & venae cavae superioris (o), & quidem in eius bifurcatione (p) & ramo inprimis subclavio sinistro.

XXXIV.

Plerumque bicornis est, & superius & inferius. Cornua duo inferiora longa sunt & multo crassiora, in pericardium protensa, eorumque quod dextrum est, plerumque longius producitur. Superiora breviora sunt, & angu-

n) Ill. HALLER. I. c. p. 101.

a MORGAGNO Adversar. V. p. 19.

o) HEISTER p. m. 118. Non inferioris, uti erronee HEYENO MANGETVS, qui inde

notati.

p) EVSTACH. T. 15. f. 11

angustiora, & ad glandulam thyreoideam porriguntur, q) ad utrumque latus asperae arteriae. Aliquando autem cornua superiora tam alte non ascendunt; Cornu superius dextrum sinistro pariter longius esse videtur.

XXXV.

Ex bene inspecto situ componi potuissent lites BIDLOI & VERHEYENI. Patet enim ex modo dictis, thymum non manere in pectoris ambitu, sed in iugulum usque ascendere. In foetu humano pars extra thoracem sita est, & in foetu vitulino ascendit usque ad glandulas maxillares, quibus ita contiguus est thymus, ut continuus iisdem videatur r).

XXXVI.

Vasa habet Arteriosa, venosa, lymphatica & nervea. Arterias accipit superiores alias, alias inferiores.

q) uti bene monet Heisterus. Aliquando vnum tantum cornu ad thyreoideam usque ascendit, uti in puella 6 mensium visum est.

r) vid. WHATKON Adenograph. p. 103. c. icone. BELLINGER. Icon. in Tr. de foetu nutrito, or discourse concerning the nutrition of the Womb.

inferiores. Illae sunt a thyreoidea inferiori, & cornua adeunt superiora, ut tamen alias a mammariae ramo superficiali, superclaviculari, oriantur. Hae a mammaria, secundum thymum descendente. A Carotidibus, a quibus celebris quidam Anatomicus thymum arterias accipere putat, nunquam provenisse Ill. HALLERVS memoriae prodidit s), ut quae absque ramo ad supremam partem laryngis adscendant.

XXXVII.

Venae perinde & superiores sunt & inferiores. Illae a thyreoideis inferioribus, hae a subclavia imprimis sinistra oriuntur t). Aliquando duae sunt ad utrumque cornu superius abientes; aliquando tres. Jugularis interna, mediae, & imprimis mammariae etiam ramos his glandulis largiuntur.

XXXVIII.

Vasa lymphatica magna copia adsunt, & ceram ex ductu thoracico, notante, COWPERO u)

s) T. II. p. 475.

u) Anat. T. XXI.

t) Consentit LIEVT. p. 503.

& **DRAKIO** *x*) admittunt. **MAIERVS**, anatomicus Pragensis *y*), affirmat **MVRALTVM** in thymo plurima vasa crySTALLINA ad mediastinum & pericardium serpentina vidisse, qualis observatio in **Ephemerid. natur. curiosor. habetur**, e **Taxo** desumpta *z*). **BIDLOVS** e thymo emergere ait *a*); **WHARTONVS** dubius est, dicit se frequenter lympheductus per thymum decurrentes & in venam subclaviam se exonerantes vidisse; non tamen satis firmiter asserere posse, utrum per capillares ramos in huius glandulae substantiam terminentur, an potius super thymum transeant, ab aliis venientes partibus. Ad latera thymi plura vasa lymphatica vidit **SALZMANNVS** *b*).

XXXIX.

De nervis obscura res est. **WHARTONVS**, **HEISTERVS**, **LIEVTAVD**, **DRAKE** a pari vago aut intercostali oriri dicunt, & nil amplius addunt; hinc paulo ulterius examen merentur.

XL.

- x*) p. 364. *a*) Dissertatione supra memorata.
y) In Colleg. Anat. Pract. p. 109. citatus ab **HEISTNRO** p. 90. *b*) de different. foetus p. 26.
z) Decad. II.

D 2

XL.

Substantia glandulae conglomeratae similis est c), & interpositam multam habet fabricam cellulofam. Fit ex duabus glandulis diversiffimis, sola hac membrana cellulosa inter se iunctis, nisi malis, quod melius est, dextrum dicere finiftrumque thymum, uti pulmones dicimus.

XLI.

Aliquando tres verae adfunt glandulae, uti iam olim annotavit THOMAS BARTHOLINVS d), & sic aliquando in cadaveribus invenimus. Plerumque tamen duae tantum adfunt, vere distinctae. Et dexter vero & finifter thymus in minores lobulos, laxa cellulosa connexos, varie & multiformiter dividitur, quorum lobulorum fimilis oculo adtentiori aut armato divisio percipitur, donec oculi nos destituant.

XLII.

Sed quod mirum est, quaevis harum glanduarum cavitatem habet insignem, per amplam, figurae, quae thymi est, lactea plerumque materia, vel, ut semel observatum fuit, mucroento repletam. Haec cavitatis facile inflatur, flatus-

c) MORGAGN. Advers. V. DUVERNOI Act. Petrop. T. VII. p. 204.

d) In Anat. L. II. C. VI.

flatusque in illam adactus, per totam eius longitudinem se diffundit, sic tamen, ut alterius lateris thymus simul non elevetur. Hoc 1742. ab Illustri HALLERO factum vidi, in puero recens nato, quem cultro anatomico in splendidissimo huius academiae theatro anatomico subiiciebat. Flatus qui in dextram glandulam adactus erat, in sinistram non penetrabat, indicio nullum commercium inter hanc & sinistram fuisse. Eadem postea saepius repetita fuerunt, & in similibus fetuum abortivorum, aut recens editorum infantum cadaveribus, constanti naturae lege, similis fabrica deprehensa fuit.

XLIII.

Cavitatem eam, inter anatomicos saeculi superioris annotavit THOMAS BARTHOLINVS, sed in uno tantum thymo. GRAAFIVS, uti hic indicat, quoque vidit. Post hunc virum PETRVS DIONYSIVS (e), cavitatis huius mentionem facit, sed tam breviter, ut BARTHOLINVM exscripsisse videatur. Apud reliquos auctores altum est silentium, & mirari licet, alios de hac re nihil proposuisse, tamque parum sollicitos fuisse,

e) in Cours d'Anatomic.

fuisse, de investiganda natura & fabrica partis, quae ratione magnitudinis suae, magnae utilitatis in foetu esse videtur. Miror etiam, vel apud ipsum **BIDLOVM**, qui peculiarem, & satis acrem contra bonum **VERHEYENVM** de thymo, imo cum fiducia quadam sibi usum bene cognitum esse, dissertationem scripsit, nihil inveniri, quod huc referri possit. Apud oculatissimum **MORGAGNVM** quoque nihil lego, praeter illud, quod in foetu quadrimestri universam thymi substantiam, albicante quodam sero & fere chyloso, admodum imbutam invenerit. In operibus recentissimi scriptoris **LIEVTAVD**, Anatomici caeteroquin accurati, nihil de hac cavitate notatum est. Qui nostris temporibus rem attigit, **Cl. est DUVERNOI**, cuius novae observationes de Thymo, loco supra citato, leguntur. Invenimus hic praeter cavitatem, **BARTHOLINO** iam cognitam, divisionem thymi in lobulos, & descriptionem substantiae cuiusdam albae, lobulorum parietibus interpositae, pinguedinem referentis, denique Clarissimi Viri observationem, quod thymus e cadavere optimo resectus, vasique, super ignem posito, iniectus, pinguedinis instar colore solutus & lique-

quefactus fuerit (e*). Sed quae magis ad scopum nostrum pertinent, haec sunt: thymum nempe interius ampla cavitate, pollicem fere admittente, instructum fuisse, cavitationem quidem hanc in omnibus cadaveribus non reperi; sed hoc fieri in partium cavitatibus, quae mutationibus obnoxiae sint, exemplo glandularum renalium EVSTACHII, ubi sinus ille amplius, aliquando primo intuitu se prodit, nonnunquam vero ita absconditus est, ut glandula solidum corpus referat, quod tamen expedito & exercitato Anatomico impedimento esse non possit, impressiones oblitterati sinus non solum perspiciendi, sed etiam parietum distractione sinum hunc restituendi. Et Clarissimo Viro, in omnibus cadaveribus, in quibus thymum examinavit, successit; parietes enim glandulae distrahendo, observavit, substantiam, quam cavitatis expertem crediderat, dehiscere, imo & in aliis cadaveribus, ubi vestigium cavitatis difficile erat internoscere, spatio aliquot dierum (adhibita forsan in aqua maceratione) distractione, oblitteratam cavitationem rursus conspectui se prodidisse. Quae de a-

reis,

e*) An ex iuniori cadavere erat thymus? Experimentum nondum repetii.

reis, lobulorum structura, & vesiculari earum superficie addit, obscuriora sunt. Figuram cavitatis in Anatomicorum libris non inveni, hinc operae pretium duxi, ab Illustri HALLERO, eo fretus quo me prosequitur favore, petere, ut illam, quam ultima hyeme, in foetu viderat, delineari curaret. Annuit precibus humanissimus vir, & hanc tibi iconem sisto B. L. in calce dissertationis. Repraesentat duos thymos, qui in foetu septimestri reperti fuere; Quilibet thymus suam certissimam habebat cavitatem, facile aperiendam, inflabilem, in qua Terebinthinae oleum effusum erat. Sinistra glandula non aperta est, in altera vero cavitas manifesto perspicitur, uti ex subiunctis explicationibus iterarum suo loco videri potest.

XLIV.

Magnitudo thymi pro varia aetate differt. In foetu ac recenter natis maximus est proportione corporiculi, sensim vero decrescit. In adulto tamen semel permagnum invenit COWPERVS (f). Illustris HEISTERVS (g), in puero XIII.

f) Anat. T. XXI.

g) Comp. Anat. p. 118.

XIII. annorum, hectica extincto, scirrho induratum & valde ingentem vidit. In recens nato octo scrupulos pendere affirmat VERHEY-ENVS (*b*). In embryone humano, sex mensium, abortivo, scrupulos duos pependit (*i*). In foetu vaccino grandiusculo pondus ascendit ad Uncias quinque & drachmas tres; in alio majore maturo, tempore partus jam instante ad Uncias XIV; in excluso bimestri ad Uncias novem (*k*). Talis manet ad annum quintum, nisi bos jugo submittatur, & restantur laniones thymum; in bove quinque annos nato, adhuc vendibilem esse; post hoc tempus vero mole, sapore, & colore differre, hinc nullius esse pretii. In annofo bove vix ullum eius adest vestigium. In foeminis maiorem esse quam in viris putant WHARTONVS & COWPERVS, sed contra dixit BIDLOVS, & vix crediderim hoc semper observatum fuisse. Qui vasa lactea inde deducere conati sunt, graviter errant.

b) in Dissert. contra BID-
LOVM. Lovan. 1706. p. 16.

i) WHARTONVS p. 105.
k) id. ibid.

XLV. ad

Ductum excretorium videre, nemini mortalium usque ad hanc diem contigit. **RVSCHIO** semel vas sanguiferum se obtulit, quod canalis excretorii dotes ita referebat, ut parum abesset, quin pro illo describeret, & se **Perfarum** Rege beatiorem crederet; sed gaudium, uti inexpectatissimum erat, ita brevissimum quoque fuit (1). Sic quoque accidit anonymo **Breslaviensi**, qui ductum excretorium uno eodemque anno & descripsit, & revocavit (m). De observationibus anatomici **Itali**, qui ad **BOERHAAVIVM** (n) scripsit, se ductum in oesophagum, ventriculum versus, abeuntem vidisse, nihil constat. **VERCELLONI** ductus, ad asperam arteriam ducens, quoque adhuc in tenebris latet, & caeca nube circumdatus est. **BELLINGERI** experimentum autem valde paradoxum est. Dicit ductus ex thymo per glandulas maxillares adesse, qui liquorem lacteum hic secretum, per glandulas modo dictas ad foetus os amandent, ut sic nutrietur, non tantum dum in utero est, sed etiam adhuc post partum. Paucis sic se habet: aperiatur thorax
foetus

1) vid. Adversar. anat. nro. 7. 1718. p. 1897. 2073.

m) Breslauer Sammlungen n) Praelect. T. II. p. 473.

foetus fuilli, comprimatur thymus linteo fervente aqua imbuto, & quidem suaviter, sic statim videbitur maxillares glandulas fieri turgidas; si dein paulo fortius pressio fiat, perspicui potest, lympham, si Dñs placet, nutritiam, limpidae salivae forma, maxima copia in os effundi. Addit, in infantibus recenter natis observari posse, sive dormiant, sive non, speciem manducationis, hancque nihil aliud esse, quam motum automaticum, ut saliva nutritia exprimatur, & quidem infantes hoc non continuo, sed repetitis vicibus facere, ut deglutire possint, quae sic in os recepta sint. Hoc si verum esset, & ulterius demonstrari posset, thymi usus luce meridiana clarior, nec amplius tam anxie quaerendus foret; sed ponamus **BELLINGERVM** veros vidisse ductus, quos ex porcello & delineavit & descripsit, an hinc statim ad hominem concludendum? Deinde unicum & in monstro experimentum **BELLINGERI** est, & inferius aliqua dicentur, quae ductus excretorii cuiscunque praesentiam excludere videntur.

XLVI.

Deficiente igitur ductu excretorio, usus harum glandularum valde dubius, incertus, &

incognitus est. Variæ hinc apud Auctores reperiuntur sententiæ, quos qui colligere vellet, oleum atque operam perderet. Nos breviter quasdam ab optimis adoptatas perlustrabimus. WHARTONVS putat, liquorem nutritium, quem nervi octavi paris imbibunt, impuritate aut acrimonia quadam inquinari, eosque cogi illum depurandi gratia hic exspuere, superfluas eius partes in transitu per glandulae substantiam fecerni, & per lymphæ ductus auferri, purumque liquorem per nervos in eandem disseminatos resumî, in partium nervosarum totius corporis usum. Glandulam vero hunc usum præstare, inde probabile fieri, quia dulcior, delicatior & albidior sit, hincque eius temperamentum, præparationi ac secretioni materiae nutritiæ, in usum nervosarum partium, quæ similiter dulcis ac substantiæ delicatæ esse debeat, apte proportionatum esse. Scruposam sententiæ esse, candidus Auctor ipse fatetur, & certe est, nullis enim nititur experimentis, & argumenta quæ affert, haud magni momenti esse videntur, hinc dudum obsoleta est, nec ab aliis recepta; nec video, quomodo demonstrari possit, nervos acrimonia quadam inquinari, ut caetera fileam.

XLVII.

VERHEYENVS pro diverticulo habet chyli, per ductum thoracicum copiose advenientis, ne nimis affatim misceatur sanguini, & hoc quidem probabile reddi, quia portio quaedam chyli per ramos ductus thoracici ad thymum deferatur. Praeter hunc usum, alium super accedere dicit, separare nempe humorem qui in pericardio continetur *a)* Sed haec non magis vera sunt, quam effata WHARTONI. Non videmus qui fieri possit, ut diverticulum chyli sit thymus, cuius cavitates tam cito evanescit, imo cuius tota fere substantia crescente aetate deperditur. De humore, qui in pericardio continetur, non est quod multa proferam, certum enim est, illum ex arteriis pericardii, quorum magnus est numerus exhalare, & rursus resorberi a venulis, ex quibus forsân ad vasa lymphatica abit, quas descripsit tam in cordis superficie, quam in pericardio ANTONIVS NVCKIVS *b)*. Praeterea tenuitas huius humoris, secretioni glandulosae vide-

a) hoc forsân ansam dedit opinioni TAVVRII, cui vero simile videtur thymum pericar-

dio lympham praebere.

b) Adenograph. p. 143.

videtur repugnare, praesertim secretioni quae in thymo fit, ubi humor viscidissimus, mucosus, vel lac, imo aliquando substantia caseosae similis reperitur, uti **POZZIVS c)** vidit.

XLVIII.

BIDLOVS thymo quatuor functionum species assignat 1. tempore quo foetus in utero est, supremam pectoris partem implendo, depressos, aere nondum extensos, tenere pulmones. 2) fulcimento esse tenerioribus costarum cartilaginibus. 3) lymphatica, e suo corpore dimittere vasa, ad ductum thoracicum abeuntia, idque munus ad animalis diem supremum sustinere. 4) Vascularum & nervorum fulcimento inservire, manente eius involucre exteriori, sive tendine in integrum semper. Sed si severiori submittas examini, ficulneis argumentis superstructa esse videntur; non comprehendo e. g. quid mali inde resultet, si pulmones in nondum natis totum pectoris ambitum non impleant, & cur cartilagineae & sternum fulcimento quodam egeant. Vascularum lymphaticorum officium forte magis probabile est, per ea quae §. 39. adducta fuere. Quartus usus mihi quoque minus necessarius videtur, nec concipere possum, quid opus sit vasis, ut sustententur.

XLIX.

g) in *Commerc. epistol.*

XLIX.

BELLINGERI theoriam jam supra examinavimus, & merito de ea multa remanent dubia, donec Anatomicorum aliquis, ductus, quos in monstroso porcello vidit, in cadaveribus humanis quoque inveniat. Imo ipse situs thymi, qui in suprema thoracis parte, ideoque immobili in loco est, usus, quem excogitavit, repugnare videtur; In experimento requiritur, ut thymus comprimatur; quid quaeso id faciet? nonne sic fictitia lymphæ nutritia, quæ ad glandulas maxillares abire debet, hic remanebit?

L.

Nec magis arident, quæ Cl. LIEVTAUD proposuit; nempe thymum glandulosi nihil habere; esse massam spongiosam & mollem, quæ forsitan nullam habeat utilitatem, quam in foetu implere id pectoris spatium, quod pulmones, aere postea distenti occupare, debent.

LI.

Patet igitur ex hactenus dictis, quam parum Physiologia quoad hanc partem illustrata sit. Ductus excretorius thymi, & usus, forte diu adhuc latebunt. Si tamen ex analogia concludereliceat, lacteus humor, qui hic reperitur, peculiarem usum non habet, nam omni dote eum

eum refert, qui in embryonum ac recens editorum corporibus fere ubique invenitur; sic lac ex mammis tenellorum infantum, exprefsum fuiſſe memini, inventa quoque fuit materia lactis aemula, in uterculis foetuum, glandularum vero conglobatarum totum ſyſtema eodem ſeroſo liquore turget, etiam MORGAGNO, obſervante. An igitur ductus excretorius hic abſolute neceſſarius? Vix crediderim; reſorberi debet humor hic ſecretus, qui ad totius corporis uſum, & ad publica commoda, non privata, a natura deſtinatus ſit. Eſtne ſimilis res in glandulis renalibus EVSTACHII? quibus forte nulla in toto corpore humano, ſimilior thymo eſt pars. In foetu & ipſae perpetuo maiores ſunt, quam in adulto, cavitatem etiam tunc temporis habent inſignioreſ quam in adultis, & liquorem modo cruentum, modo intenſe flavum, & dulcem, minime amarum, ut Veteres, theoriae falſae nimis indulgentes ſtatuebant; praeterea quoque ductu excretorio carent.

Sed haec ſublimeribus ingeniis relinquo, & vela contracturus, cum prudente WHARTONO concludo: Priuſquam ulterius in vium hunc tramicem ingredior, viſum eſt Sagaciorum, hac in re

vestigia opperiri.

Carol-

Corollaria.

I.

Pulsuum differentiae subtiles, quae ab Auctoribus nonnullis traduntur, inutiles sunt in praxi medica.

II.

Secretiones varias per poros explicare velle absurdum est.

III.

Quibus occulti cancri fiunt, eos non curare melius est. Curati enim citius pereunt. Non curati vero longius tempus perdurant. *Hippocrates.*

IV.

Cancri hinc corrodentibus non tentandi.

V.

Cortex Peruvianus sanguinem egregie depurat.

VI.

Uti divinum est remedium idem cortex legitime administratus; sic illegitime propinatus nocet.

F

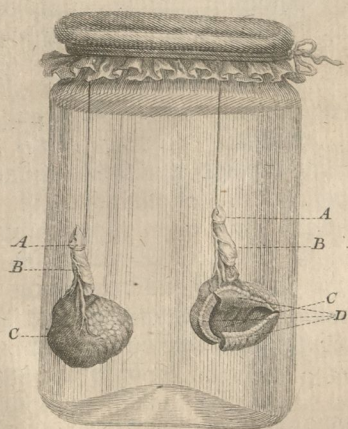
Explicatio Figurarum.

Fig. 1.

- A Cornu superius thymi.
- B Vasa majora, quae cum eo cornu adveniunt.
- C Thymi pars princeps pericardio innata.

Fig. 2.

- A B Ut prius.
- C Cavitas Thymi.
- D Substantia lobulosa thymi incisa cavitate, revolutis partibus.

GENEROSISSIMO
AVCTORI RESPONDENTI
S. PRAESES
ALBERTVS HALLER.

Post eam inter nos amicitiam, quae ex praesentia Tua nata, Tuis itineribus ita non extincta est, ut majora per commercii literarii suavitatem ceperit incrementa, visum est indecorum pene, & insolens fore, si nullum ejus nostrae amicitiae exstaret monumentum. Occasionem nec longe repetitam, nec a consuetis academiarum moribus remotam, haec ipsa Tua suppeditat disputatio. Post hausta enim ALBINI, GAVBII, ROYENII, BERTINI, LVSSEVORVM, aliorumque clarissimorum in Belgio & Gallia virorum praecepta, ad nos & antiquos Tuarum Musarum amores rediisti Generose DE HVEO. Mihi imprimis fors ea obtigit, ut ultimo Tuo, levi quidem, neque vires Tuas exploraturo, sed legitimo tamen specimini adessem. Quidni ergo, cui per duorum annorum suavissimam familiaritatem totus innotuisti, tam faventem amori meo nactus opportunitatem, in ejus testimonia me effunderem? Qui temperarem, quin meminerim tot per agros sylvasque & vicinas, & hercynicas, excursionum botanicarum, quae nobis, nobisque eo tempore solis, communes fuerunt? tot dissectionum, quibus uterque & cultrum anatomicum & oculos veritatis pervidendae avidos adtulimus? Nam de iis, quae Tibi propriae sunt, virtutibus, nunc, quem

quem hae literae praesentem faciunt, non licet addere quidquam. Mihi enim ex amicitia videtur tanta sequi necessitas, ut non magis amicum quam me ipsum laudare sustineam, adeo videntur utriusque laudes conjunctae esse. Labores vero, & quidem ob veritatem solam, innocentissimam, & optatissimam rerum, exquirendam, exantlatos, grata quadam voluptate mente recolo, quos una subivimus. Grata eorum etiam tunc erit memoria, quando Te Tua, me forte olim mea, tot fluminibus, tot montibus divisa patria habebit. Dulcis mihi erit senescenti Gottingae imago, venerabile erit praestantissimorum virorum nomen, quos inter Patruus Tuus, ILLUSTRIS ARCHIATER de HUGO, suis & publicis & peculiaribus eminet meritis, sed etiam Tua, eorumque juvenum desiderio plena recurret memoria, quos Sua virtus meo ^{amori} insinuavit, eademque maturioris aetate, ad ea ^{evexit} praemia, quae Tibi contigisse laetabor, & nunc etiam animo lubens praecipio, quae a Tua virtute abesse nequibunt. Vale D. XIX. Octobr. 1746.

00 A 6469 (1)

VD18

ULB Halle 3
002 937 28X

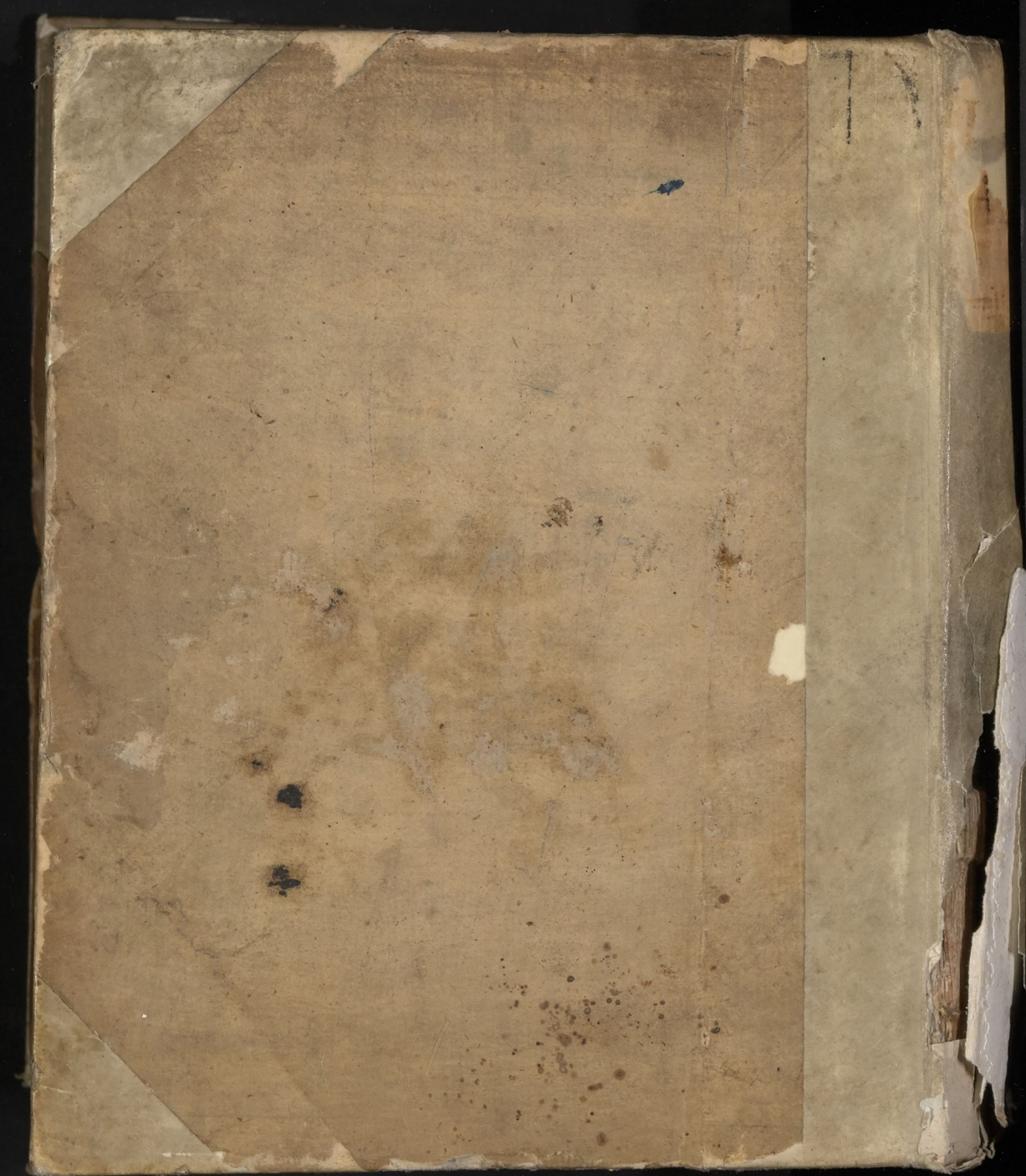

TA-70L

R

VD18

14 15.

Inches
Centimetres
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
8

Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

Farbkarte #13

B.I.G.

ATIO ANATOMICO-MEDICA
INAVGVRALIS.
DE
S IN GENERE, ET SPECIATIM
DE THYMO
QVAM

SSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
ORGIO II.
T. FRANC. ET HIBERN. REGE
DEFENSORE FIDEI
RVNSVICENSI ET LVNEBURG.
HITHESA VRARIO ET ELECTORE
ORE MAGNIFICENTISSIMO
ORDINIS MEDICI CONSENSV
PRAESIDE

ERTO HALLER
PHIL. ET MED. D.
P. O. CONSILIARIO AVLICO,
HIATRO REGIO SOCC. REGG.
ANGL. ET SVEC. SOD.

REIPVBL. BERNENS. DVCENTVMVIRO
PRO
RIBVS AC PRIVILEGIIS
DOCTORIS
RITE OBTINENDIS
XXIV. OCTOBR. A. R. S. MDCCXLVI.
H. L. Q. C.

DEFENDET
AVCTOR
S LVDOVICVS DE HVGO.

GOTTINGAE
AVANDENHOECK, ACAD. TYPOGR.

